

TOZLA MA ve ARILAR

Dr.Çi dem Özenirler

¹Hacettepe Üniversitesi Arı ve Arı Ürünleri Merkezi

²Hacettepe Üniversitesi Biyoloji Bölümü Uygulamalı Biyoloji Anabilim Dalı

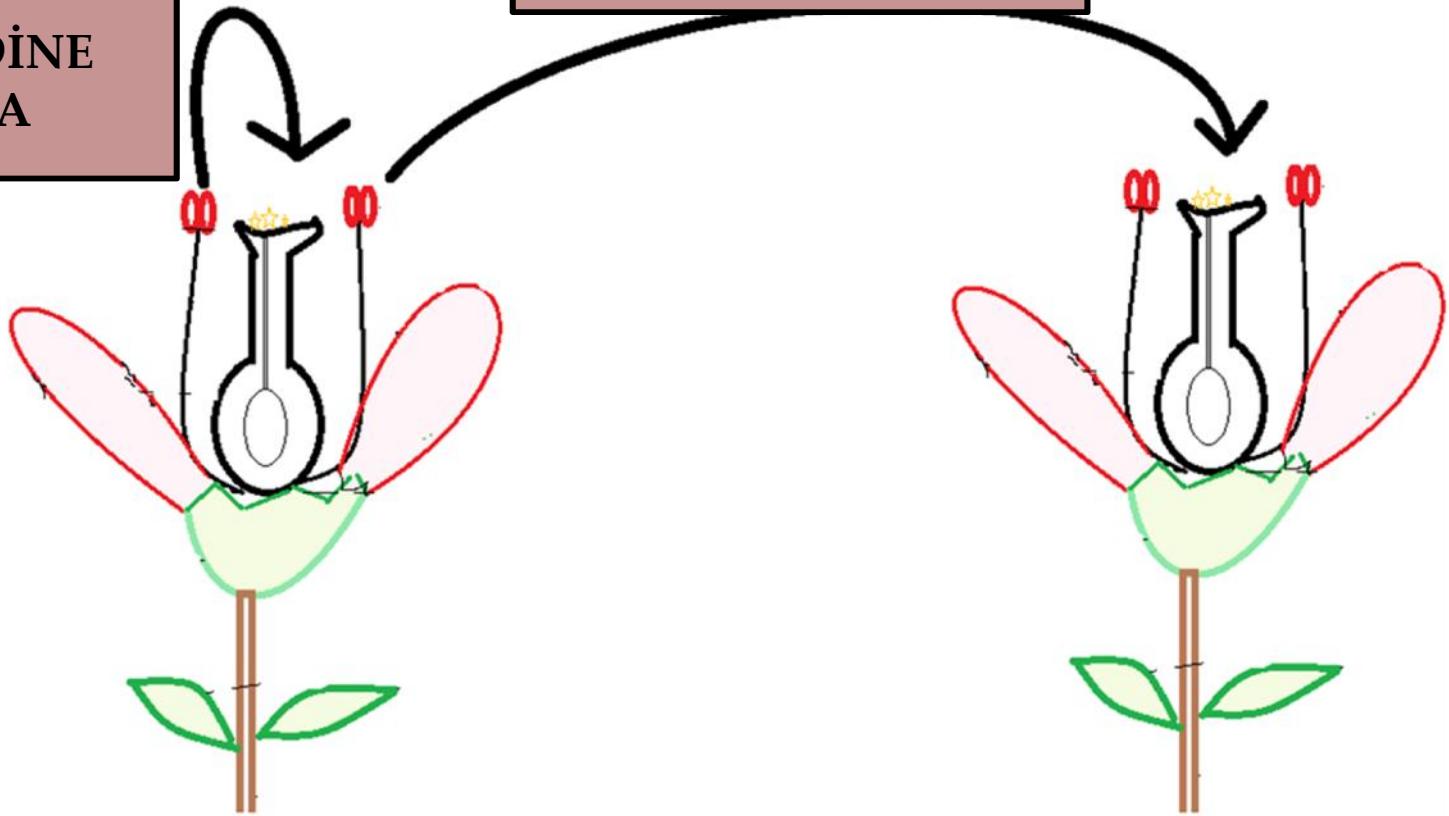
Polinasyon (Tozla ma)

- Olgunlaşmış erkek organından da ılıman çiçek tozlarının (polenlerin), çektirme vasıtalarla dişi organın tepeciği üzerine gelmesine **tozla ma** denir.

KENDİ KENDİNE
TOZLAŞMA

ÇAPRAZ TOZLAŞMA

@ PresentMam

TOZLAŞMA ÇEŞİTLERİ

**Nektar, eker ve su
kaynağı**

**Polen, önemli bir
protein kaynağı**

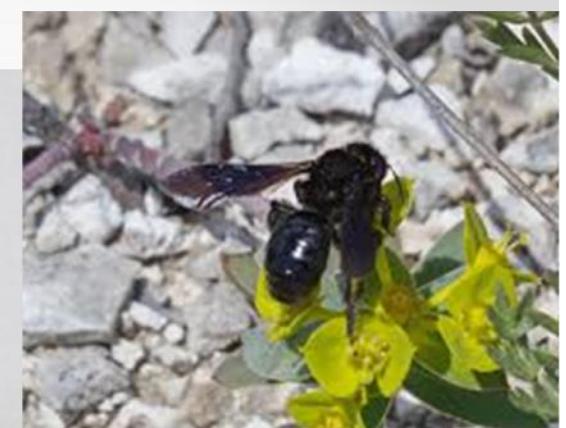

<https://wiggledanceforme.files.wordpress.com/2013/04/pollen.jpg>

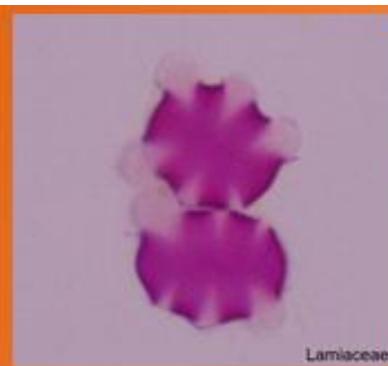
***Xylocopa iris* (Christ, 1791)**
(Hymenoptera: Apoidea: Apidae)

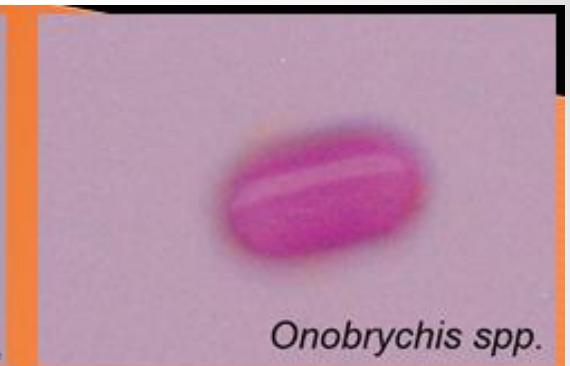

Lonicera spp.

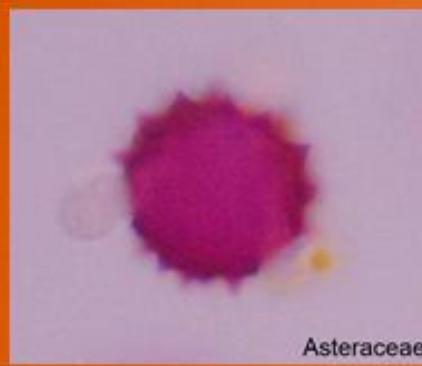
Lamiaceae

Onobrychis spp.

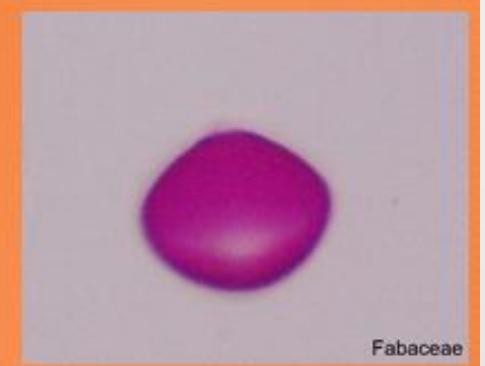
Rosaceae

Asteraceae

Boraginaceae

Fabaceae

Polen hangi yapılarla toplanır?

<https://en.wikipedia.org/wiki/Megachilidae>

Arka bacakta bulunan scopula
(polen sepeti:korbikula)

Abdominal scopula

•

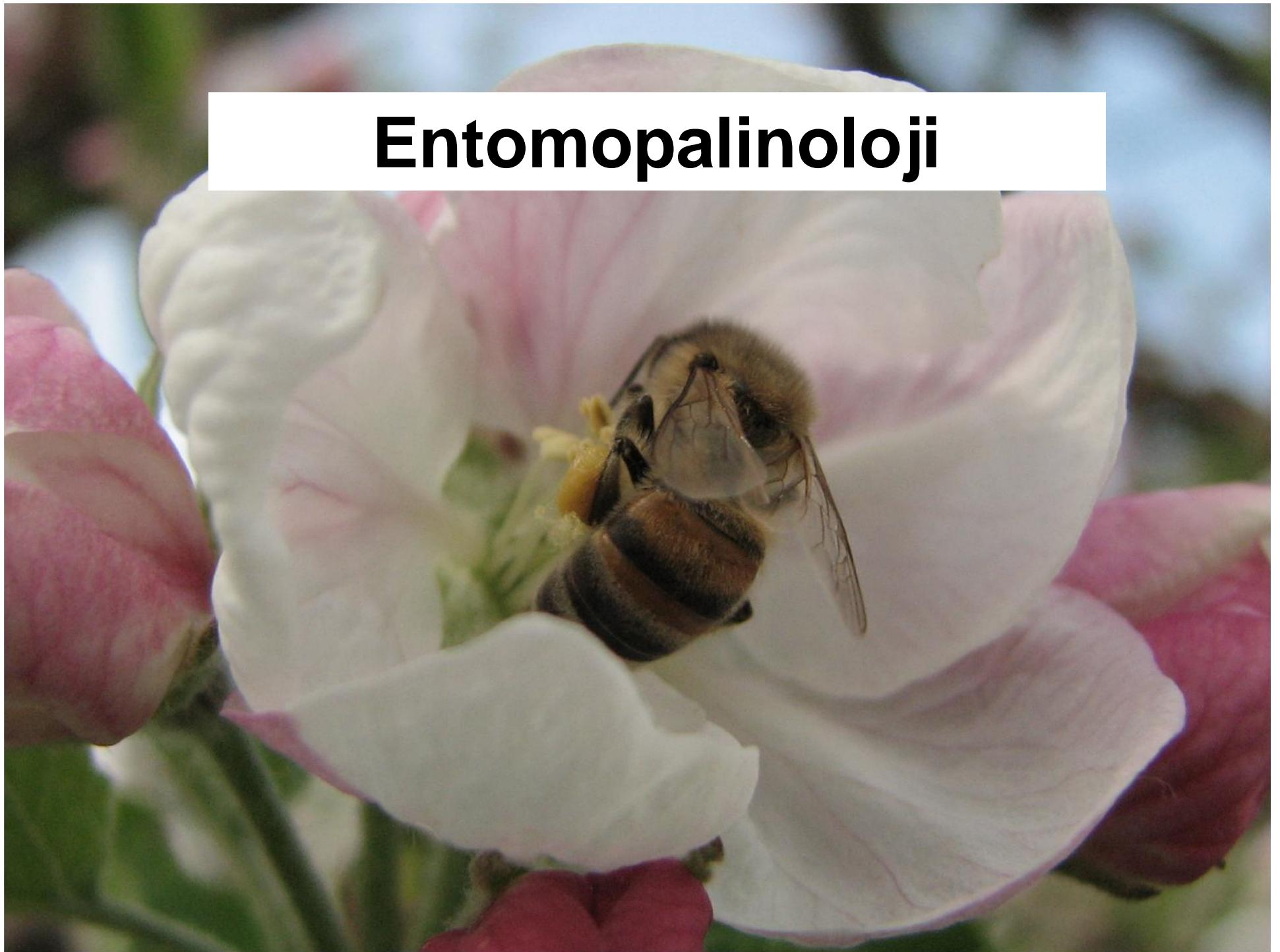
Melissopalinoloji (Melitopalinoloji)

<http://www.ifpindia.org/content/melissopalynological-approach-ecorestoration>

- Baldaki polenleri incelemektedir.
- Baldaki polenlerin analizi, arıcılar ve gıda endüstrisinde çalı anları için büyük önem ta imaktadır.
- Arıların yiyecek arama davranışları, dolayısı ile tercih ettikleri bitkiler polen analizi çalı maları ile belirlenir. Balda polen analizi, balın tipi ve kalitesi ile ilgili bilgiler sa lar.

Entomopalinoloji

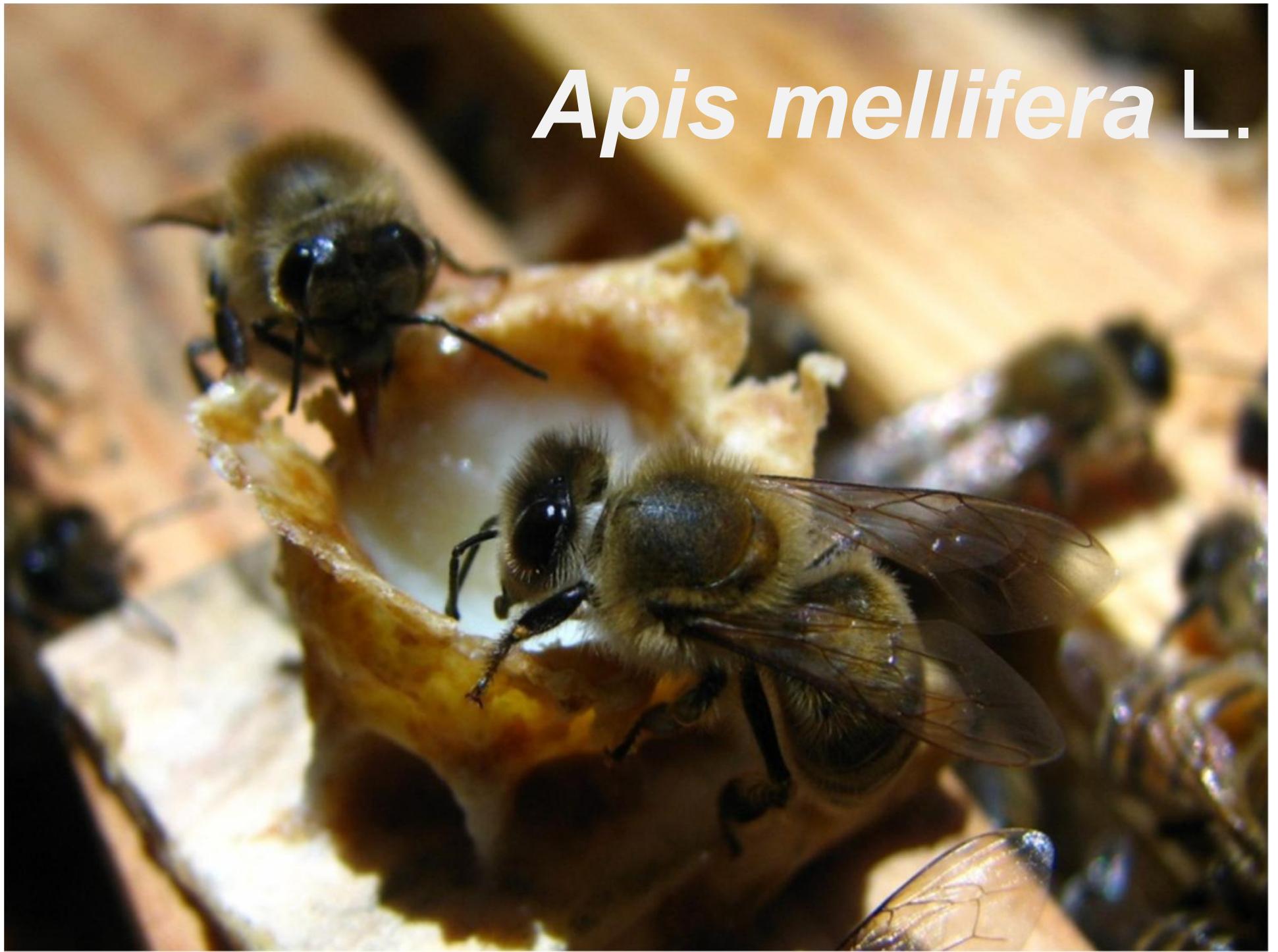

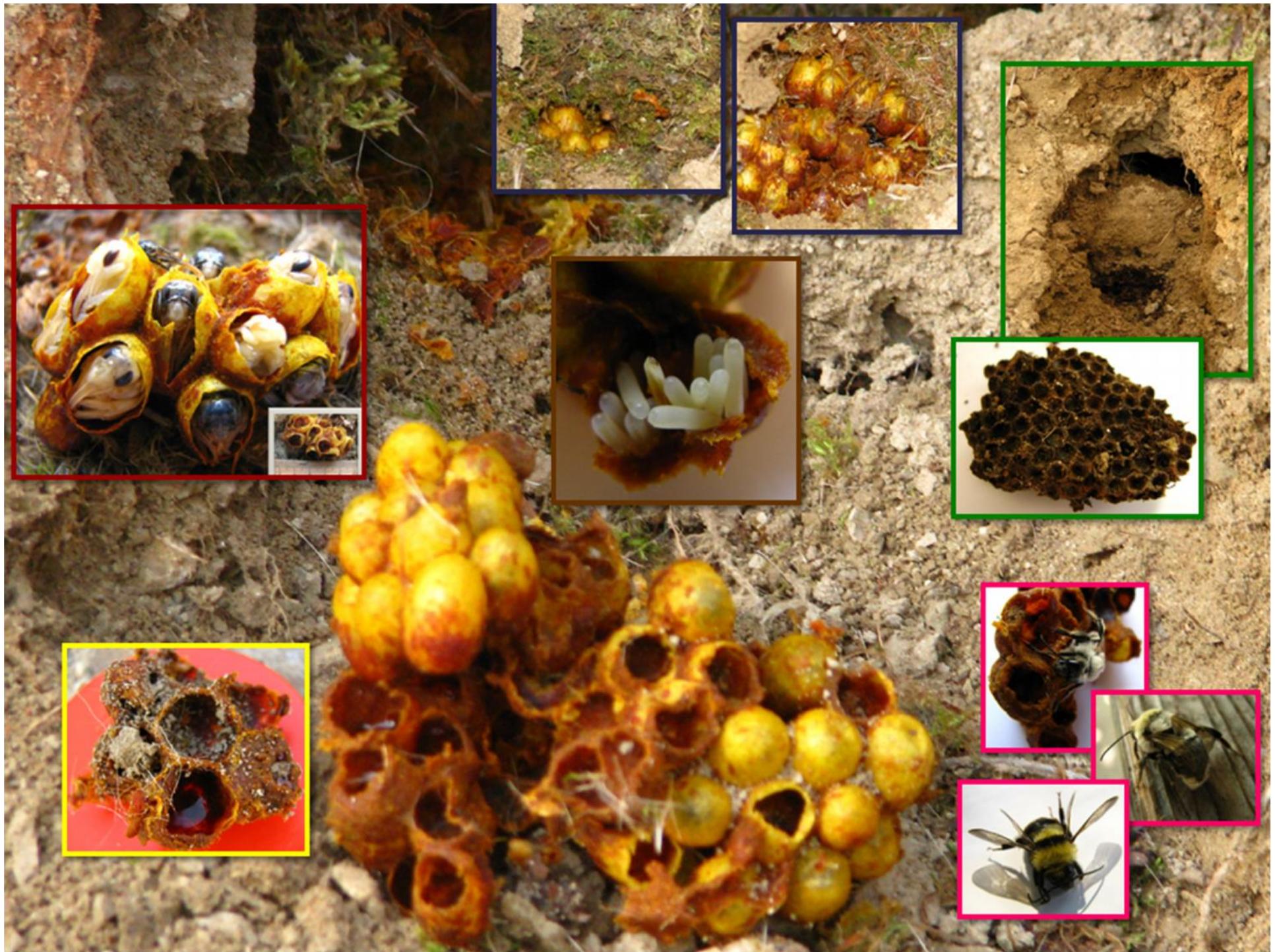

Apis mellifera L.

Bombus

Halictidae

Faber ★ KÖŞELİ KALEM ★ 2110

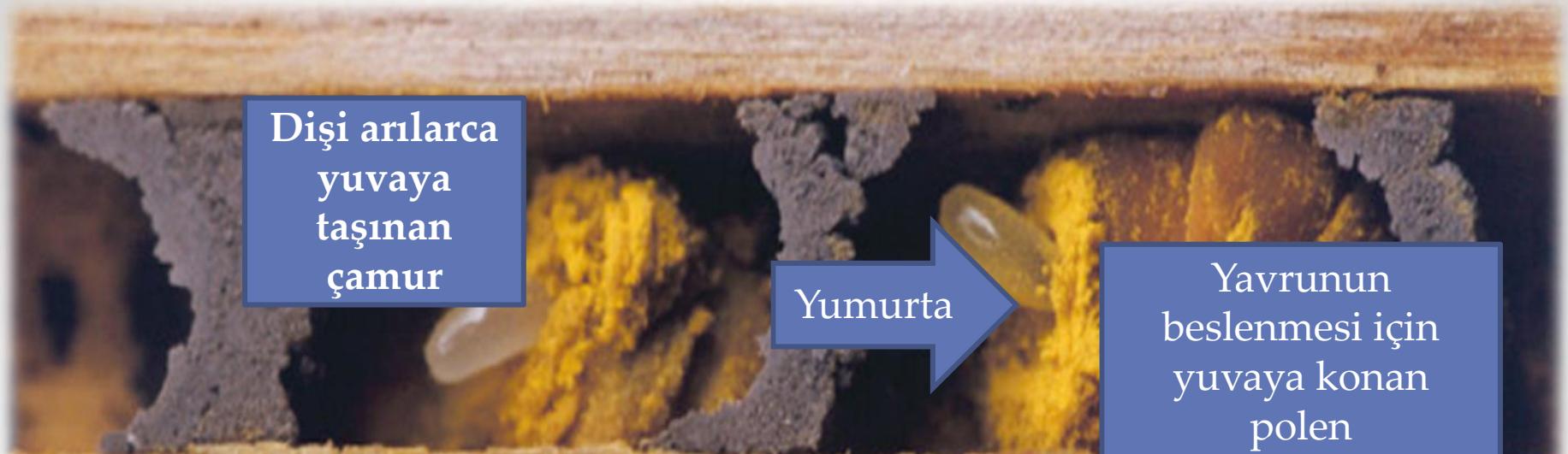
Osmia (Duvarcı Arılar)

<https://davesgarden.com/guides/bf/showimage/4032/>

Copyright (c) bonitin, 2009
<http://davesgarden.com/members/bonitin/>
Unauthorized Use Prohibited

Dişi arılarca
yuvaya
taşınan
çamur

Yumurta

Yavrunun
beslenmesi için
yuvaya konan
polen

Osmia lignaria nest
Osmia ribifloris nest

Yavrunun
beslenmesi için
yuvaya konan
polen; yumurtalar

Megachilidae *(Yaprak büken arılar)*

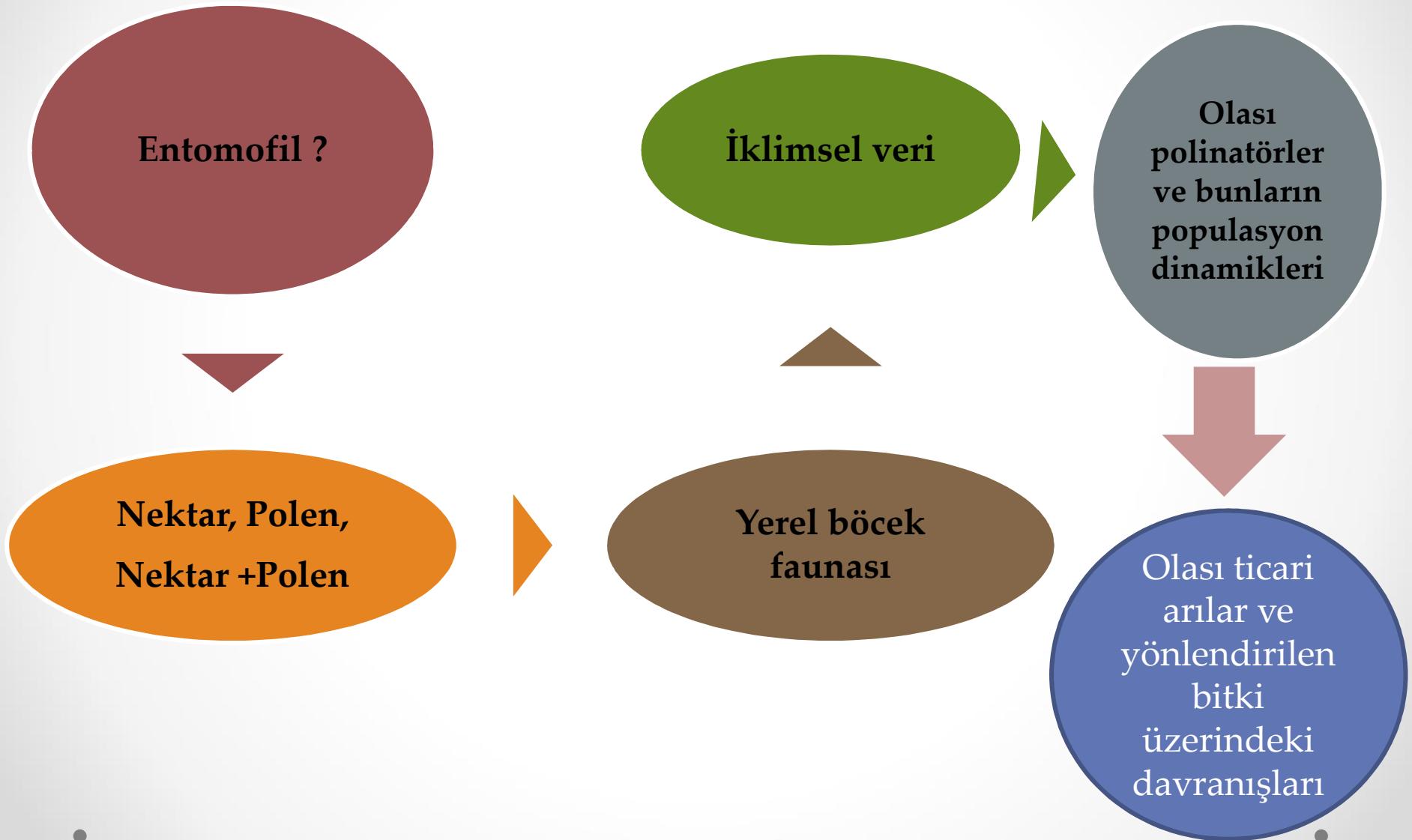

<https://thebeesneeds.wordpress.com/page/2/>

- *Megachile rodundata*'nın özellikle yoncanın tozla masında etkin bir polinatör olduğunu yapılan çalışmaları ortaya konmuştur.
- Düşük sıcaklıklarda da etkin olmaları alternatif bir polinatör olarak bu arının da dikkate alınmasını gerektirmektedir.

ÇNL ÇFTÇLER NARILARIN YOKLU UNDA TOZLA MAYI ELLE SALAMA
ÇALI MALARI

Foto raf; Li junsheng /Imaginechina

Tozla tırıcı olarak kullanılmakta olan en önemli türler

- *Apis* sp.
- *Bombus* sp.
- *Megachile rotundata*
- *Nomia melanderi*,
- *Osmia rufa*
- *Rophitoides canus* (Rusya)
- *Ceratina binghami* (Hindistan)
- *Pithitis smaragdula* (USA)
- *Xylocopa sonorina* (Polonya)
- *Anthophora* sp.

**Bu bitkilerden en çok ekim alanına sahip olanlar
(Velthuis & Doorn, 2006);**

Lycopersicon esculentum Mill. (domates)

Capsicum annuum L. (biber)

Solanum melongena L. (patlıcan)

Cucumis melo L. (kavun)

Citrullus lanatus (Thunb.) Matsumara & Nakai (karpuz)

Cucurbita pepo Dumort. (kabak)

Fragaria ananassa (Weston) Rozier (çilek)

Cucumis sativa L. (hıyar)

Malus domestica Borkh. (elma)

Pyrus communis L. (armut)

Prunus cerasus L. (vi ne)

P. avium (L.) L. (kiraz)

Actinidia deliciosa (A. Chev) C. F. Liang & A. R. Ferguson (kivi)

Prunus persica (L.) Batsch (eftali)

• *Prunus armeniaca* L. (kayısı)

HARÜM
Hacettepe Üniversitesi
ARI ve ARI ÜRÜNLERİ UYGULAMA ve
ARAŞTIRMA MERKEZİ

Arı Otelleri

Te ekkürler